

Natuurvriendelijk isoleren binnen (pre-)SMP

Ondergetekenden,

De publiekrechtelijke rechtspersoon, de provincie Drenthe, gevestigd aan de Westerbrink 1, te Assen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer E. van Dijk, gedeputeerde en handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe d.d.2 juli 2024, kenmerk 2024000947, hierna te noemen "**de Provincie**";

en

Gemeente Aa en Hunze, gevestigd aan Spiekersteeg 1, te Gieten, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw K. ten Brink, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Aa en Hunze**";

Gemeente Assen, gevestigd aan Noordersingel 33, te Assen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer C. Staal en de heer J. Broekema, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Assen**";

Gemeente Borger-Odoorn, gevestigd aan Hoofdstraat 50, te Exloo, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Hartsuiker, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Borger-Odoorn**";

Gemeente Coevorden, gevestigd aan Kasteel 1, te Coevorden, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Huizing, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Coevorden**";

Gemeente De Wolden, gevestigd aan Raadhuisstraat 2, te Zuidwolde, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer G. Hempen, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente De Wolden**";

Gemeente Emmen, gevestigd aan Raadhuisplein 1, te Emmen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Schrik, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Emmen**";

Gemeente Hoogeveen, gevestigd aan Raadhuisplein 1, te Hoogeveen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Westendorp, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Hoogeveen**";

Gemeente Meppel, gevestigd aan Grote Oever 26, te Meppel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J. Bos, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Meppel**";

Gemeente Midden-Drenthe, gevestigd aan Raadhuisplein 1, te Beilen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Schipper, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Midden-Drenthe**";

Gemeente Noordenveld, gevestigd aan Raadhuisstraat 1, te Roden, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw K. Ipema, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Noordenveld**";

Gemeente Tynaarlo, gevestigd aan Kornoeljeplein 1, te Vries, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J. Peters, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Tynaarlo**";

Gemeente Westerveld, gevestigd aan Raadhuislaan 1, te Diever, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.K. Schoenmaker, wethouder, hierna te noemen "**Gemeente Westerveld**";

hierna, tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven, gezamenlijk te noemen: **Partijen**,

verklaren dat deze Overeenkomst wordt aangegaan onder de volgende bepalingen en bedingen:

Overwegende dat:

- A. Binnen de provincie Drenthe een zeer omvangrijke verduurzamingsopgave ligt, waarvoor het nodig is om de komende jaren op grote schaal bestaande grondgebonden particuliere woningen met energielabel C t/m G te gaan isoleren; echter in spouwmuren en daken van de te isoleren woningen verblijven vaak vleermuis- en vogelsoorten die daardoor in het gedrang komen;
- De provincie Drenthe, zoals opgenomen in de Natuurvisie 2024 en het Uitvoeringsplan Flora- en Fauna, zich inzet om de biodiversiteit te behouden en te versterken;
 - Op grond van de Omgevingswet verblijfplaatsen van diersoorten, zoals de huismus, huiszwaluw, gierzwaluw en vleermuizen, beschermd zijn. Daarom bij werkzaamheden vooraf ecologisch onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van diersoorten en maatregelen worden genomen om deze te beschermen;
 - Gemeenten op gebiedsniveau een omgevingsvergunning kunnen aanvragen en maatregelen nemen via een soortenmanagementplan (SMP). Het ecologisch onderzoek dat hiervoor nodig is, echter hoge kosten met zich meebrengt.
 - Gedeputeerde Staten van Provincie Drenthe op 26 maart 2024 het beleidskader pre-SMP (conform de methodiek zoals ontwikkeld door de provincie Utrecht) heeft vastgesteld, waarmee gemeenten in staat worden gesteld om gedurende het ecologisch onderzoek voor het SMP, onder bepaalde voorwaarden een deel van de particuliere grondgebonden woningen te kunnen blijven isoleren; waardoor met aandacht voor de gebouwbewonende beschermde soorten verantwoord voortgang kan worden gehouden in de verduurzamingsopgave. Dat het toepassen van dit beleidskader de voorkeur geniet van alle Partijen;
 - De minister voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Regeling Specifieke Uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (Staatscourant 2023, 32727) heeft opgesteld voor de versnelling van natuurinclusief isoleren; waarvan de helft van de aan gemeenten toegekende bedragen op 13 december 2023 beschikbaar is gekomen (Beschikking van Ministerie van BZK aan GS provincie Drenthe: middelen SPUK versnelling aanpak natuurinclusief isoleren) en over het beschikbaar komen van het tweede benodigde deel nog politieke besluitvorming moet plaatsvinden. Deze middelen bedoeld zijn om ecologisch onderzoek te doen naar de aanwezigheid van diersoorten in bijvoorbeeld spouwmuren en indien nodig voor maatregelen om de diersoorten te beschermen en het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen;
 - Partijen willen samenwerken om de doelen voor verduurzaming en de verantwoordelijkheid voor natuurbescherming samen te brengen en in dat kader vrijgekomen middelen willen benutten.
- B. Partijen hun afspraken over de samenwerking schriftelijk willen vastleggen in onderhavige Overeenkomst.

Artikel 1 Begrippen

In deze Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende bijlagen gelden onderstaande begripsbepalingen.

1. Omgevingsvergunning: vergunning voor een flora- en fauna activiteit op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g van de Omgevingswet in samenhang bekeken met afdeling 11.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en afdeling 8.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Overeenkomst: deze Samenwerkingsovereenkomst.

3. Regeling: de Regeling Specifieke Uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (Staatscourant 2023, 32727)
4. Pre-SMP methodiek: door GS Drenthe vastgesteld beleidskader waaronder de gemeente onder bepaalde voorwaarden een tijdelijke omgevingsvergunning kan aanvragen, waaronder 10 tot 30% per CBS-wijk kan worden geïsoleerd. Voorwaardelijk is dat opdracht is verstrekt tot het opstellen van een SMP en dat het compensatieplan is opgesteld en uitgevoerd. Daarnaast moet worden gestimuleerd dat de uitvoerende isolatiebedrijven natuurvriendelijk te werk gaan en hun werkzaamheden vooraf melden in de landelijke pre-SMP GIS-applicatie.
5. Compensatieplan: plan dat voorziet in de compenserende maatregelen en natuurvriendelijk isoleren gedurende het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP).
6. Soortenmanagementplan: een document gericht op het versterken van de staat van instandhouding van beschermde diersoorten binnen een gemeente of enkele gemeenten, berustend op ecologisch onderzoek, dat wordt opgesteld met als doel het dienen als onderbouwing voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna activiteit, als bedoeld in 5.1, tweede lid, aanhef en onder g van de Omgevingswet, dan wel ten aanzien van hun voorplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren, ter versnelling van de energiebesparende isolatie van de thermische schil van gebouwen in de gebouwde omgeving.
7. Pre-SMP GIS-applicatie: een landelijke applicatie waarin isolatiebedrijven die onder de gemeentelijke pre-SMP omgevingsvergunning willen isoleren, hun werkzaamheden vooraf moeten melden. Via deze applicatie kunnen zowel gemeenten als de provincie het toezicht op het natuurvriendelijk isoleren vormgeven en de voortgang van de verduurzamingsopgave volgen.

Artikel 2 Doel van de Overeenkomst

1. Partijen beogen met deze Overeenkomst de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de samenwerking om tot een provincie brede structuur van soortenmanagementplannen voor natuurinclusief isoleren te komen en inhoudelijke en procedurele afspraken te maken over het adviseren van gemeenten over en het opstellen, implementeren en monitoren van soortenmanagementplannen. In dit verband wordt een afwegingskader afgesproken ten behoeve van het zo effectief mogelijk inzetten van de gelden uit de Regeling; zodat inzichtelijk is hoe de beperkt beschikbare financiële middelen worden verdeeld.
2. Beoogd resultaat van de Overeenkomst is het beschermen van populaties gebouwde bewonende soorten zoals Huismus, Gierzwaluw, Huiszwaluw en Vleermuizen bij particuliere isolatie werkzaamheden door het verlenen van gebiedsgerichte omgevingsvergunningen op basis van een Compensatieplan en Soortenmanagementplan opgesteld en uitgevoerd volgens de pre-SMP methodiek voor verduurzamingswerkzaamheden daar waar deze gehouden zijn aan de Omgevingswet.

Artikel 3 Algemene verplichtingen

1. Partijen spannen zich over en weer in om elkaar steeds gevraagd en ongevraagd adequaat en volledig tijdig te informeren over alle ontwikkelingen rondom het opstellen, implementeren en monitoren van soortenmanagementplannen, het beschikbaar komen van financiële middelen en de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning.
2. Partijen spannen zich over en weer maximaal in al datgene te doen om hun samenwerking, zoals voorzien in deze Overeenkomst, te bevorderen.
3. Partijen spannen zich over en weer jegens elkaar in om, indien door enige oorzaak hun samenwerking mocht worden vertraagd of verhinderd, of de dreiging daartoe aanwezig is, onverwijld met elkaar in overleg te treden teneinde gezamenlijk te bezien of en zo ja op welke wijze alsnog aan het doel van deze overeenkomst kan worden tegemoetgekomen.

Artikel 4 Taakverdeling

1. De gemeente is verantwoordelijk zich in te spannen voor:
 - a. Het beschrijven in een compensatieplan hoe het verlies aan robuuste kraamverblijfplaatsen door de gemeente wordt gecompenseerd;
 - b. Het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen
 - c. Het (laten) opstellen van een Soortenmanagementplan
 - d. Het aanvragen van een omgevingsvergunning onder het (pre-)SMP bij de Provincie
 - e. (In geval van een tijdelijke omgevingsvergunning onder het pre-SMP, het binnen 18 maanden na ontvangst van de vergunning onder het pre-SMP) een volwaardig SMP-onderzoek aan te leveren met de aanvraag voor een gebiedsgerichte omgevingsvergunning;
 - f. Dat huiseigenaren en isolatiebedrijven worden geïnformeerd over isoleren conform de handreiking “Natuurvriendelijk isoleren”, zoals beschreven in de Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe.
2. De Provincie is verantwoordelijk zich in te spannen voor:
 - a. Het beoordelen van de aanvraag tot en het verlenen van een tijdelijke en/of tienjarige gebiedsgerichte omgevingsvergunning;
 - b. Het financieren van alternatieve verblijfplaatsen binnen de grenzen van de Regeling;
 - c. Het financieel en organisatorisch ondersteunen van gemeenten bij het opstellen, voorbereiden, implementeren en monitoren van compensatie- en soortenmanagementplannen binnen de grenzen van de Regeling.
 - d. Dat huiseigenaren en isolatiebedrijven worden geïnformeerd over isoleren conform de handreiking “Natuurvriendelijk isoleren”, zoals beschreven in de Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe.
3. Partijen streven naar een provincie brede planning voor uitvoering van een dekkende SMP.
4. Daarnaast spant de provincie zich in om alle medewerking te verlenen met betrekking tot het aanwenden van haar publiekrechtelijke bevoegdheden die noodzakelijk zijn voor het

adviseren over het opstellen, implementeren en monitoren van soortenmanagementplannen en het verlenen van gebiedsgerichte omgevingsvergunningen.

Artikel 5 Financiën

1. De kosten voor de samenwerking bestaan uit personele inzet en de kosten voor het proces dat ten grondslag ligt aan het opstarten van een SMP-traject dan wel de kosten van het uitvoeren en/of het monitoren van een gemeentelijk SMP.
2. Partijen komen overeen dat de gemeenten die een aanbesteding hebben gedaan of concreet zicht hebben op een daadwerkelijke aanbesteding en/of uitvoering van een SMP, als eerste een subsidie kunnen aanvragen ter hoogte van maximaal de in de Regeling genoemde bedragen per gemeente voor werkelijke kosten. De beschikbare middelen worden vervolgens verdeeld op basis van het uitgangspunt 'wie het eerste komt, wie het eerst maalt', aangezien Partijen de verschillende belangen die hier tegen elkaar moeten worden afgewogen, allen als even belangrijk beschouwen.
3. De middelen voor het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen zullen naar rato worden verdeeld tussen de gemeenten, op basis van de uitkomst van de compensatieberekeningen voor het pre-SMP, waaruit zal blijken hoeveel kraamverblijven per gemeente zullen moeten worden geplaatst.
4. Middelen uit de Regeling die door de Provincie worden verstrekt aan gemeenten dienen uiterlijk binnen de daarin opgenomen termijn(en) door gemeenten te zijn besteed.
5. Eventuele extra financiële middelen die na ondertekening van deze Overeenkomst beschikbaar komen voor hetzelfde doel zullen ook conform dit kader onder Partijen worden verdeeld.

Artikel 6 Onvoorziene omstandigheden

Indien deze Overeenkomst niet onverkort kan worden uitgevoerd als gevolg van onvoorziene omstandigheden die van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze Overeenkomst niet van een Partij mag worden verwacht, zal de andere Partij daarover op verzoek van de Partij die zich op de onvoorziene omstandigheden beroept in overleg treden, teneinde te bezien of deze Overeenkomst op voor Partijen aanvaardbare voorwaarden aan deze omstandigheden kan worden aangepast.

Artikel 7 Looptijd en verlenging, wijziging of aanvulling van Overeenkomst

1. Deze Overeenkomst treedt in werking vanaf de datum van ondertekening en eindigt op het moment dat alle, op grond van de ingediende soortenmanagementplannen afgegeven gebiedsgerichte omgevingsvergunningen, zijn verlopen.

2. Deze Overeenkomst kan niet eenzijdig worden beëindigd tenzij er sprake is van een ernstige toerekenbare tekortkoming in de naleving van verplichtingen uit deze Overeenkomst van één of meerdere Partijen.
3. Wijziging, aanvulling of verlenging van deze Overeenkomst geschiedt schriftelijk bij gezamenlijk besluit van alle Partijen.
4. Bepalingen die naar hun aard, ook na het beëindigen van deze Overeenkomst, van kracht horen te blijven, waaronder in ieder geval de geschillenregeling, blijven ook na het eventueel beëindigen van deze Overeenkomst van kracht voor zo lang als nodig is voor de afdoening.

Artikel 8 Bijlagen

1. Bij deze Overeenkomst behoren de volgende bijlagen:
 - a. Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren, zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0049033/2023-12-13>
 - b. Beleidskader Natuurvriendelijk isoleren van particuliere woningen onder het pre-SMP (inclusief daarin benoemde 12 bijlagen), zoals op 9 april 2024 via e-mail met alle gemeenten is gedeeld.
2. De in lid 1 genoemde bijlagen vormen een integraal onderdeel van deze Overeenkomst. In geval van vermeende tegenstrijdigheden tussen het bepaalde in deze Overeenkomst en deze bijlagen geldt het bepaalde in deze Overeenkomst tenzij nadrukkelijk anders is/wordt overeengekomen door Partijen.

Artikel 9 Slotbepalingen

1. Partijen zullen, indien sprake is van een geschil, trachten dit geschil zoveel mogelijk in goed overleg op te lossen vóórdat zij zich wenden tot de rechter, spoedeisende gevallen daargelaten. Geschillen zullen in eerste aanleg met uitsluiting worden voorgelegd aan de rechtbank Noord-Nederland.
2. Eenieder verplicht zich alles wat hem bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden, op geen enkele manier bekend te maken aan derden, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift of uitspraak van de rechter hem tot bekendmaking verplicht.
3. Op de Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en ondertekend in dertienvoud op Datum te Plaats.

Gemeente ...
namens deze,

Assen, 2 juli 2024
Provincie Drenthe
namens deze,

Bijlage(n):